

It's all about the Afghan people

Eén jaar
1 (NLD/AUS)
Task Force Uruzgan

Hans van Griensven

Task Force Uruzgan (TFU), een belangrijk deel van de Nederlandse bijdrage aan de *International Security Assistance Force* (ISAF) in Afghanistan, was op 1 augustus jl. een jaar actief in de Afghaanse provincie Uruzgan. Als *Task Force*-commandant van de laatste zes maanden blik ik terug op de missie om te zien waar we staan en wat we hebben geleerd. Dit zal zijn gebaseerd op mijn persoonlijke ervaringen en kan niet worden gezien als een integrale evaluatie van de missie.

In de periode van besluitvorming was er veel gesproken en gedebatteerd over de omstandigheden en de haalbaarheid van de missie. Het conflict in (Zuid-)Afghanistan is complex en niet eenvoudig op te lossen. Bij aanvang van de missie wisten we het al: het zou een van de zwaarste missies worden van de afgelopen 50 jaar - en zeker een van een lange adem. We zouden een begin van een fundament gaan leggen om Afghanistan en met name de provincie Uruzgan aan een betere toekomst te helpen. Al deze voorspellingen zijn vooralsnog uitgekomen. Na een jaar in het inzetgebied hebben we een betere kijk gekregen op de daadwerkelijke omstandigheden en uitdagingen in dit voor Nederlanders moeilijk te begrijpen gebied. Mijn conclusie is dat we op koers liggen.

Het '3 D'-concept

De woorden 'wederopbouwmissie' en 'vechtmis­sie', en de daaraan gekoppelde interpretatie bestaan niet in onze Defensie Doctrine. Hierin onderscheiden we crisisbeheersingsoperaties, die kunnen worden onderverdeeld in 'vredesondersteunende activiteiten' en 'overige activiteiten en taken'. "De recente (internationale) ervaringen hebben geleerd dat operaties niet meer strikt categoriaal te onderscheiden zijn. Vrijwel alle operaties zullen elementen in zich dragen van meer dan één verschijningsvorm van afzonderlijke operaties. Zo kan een eenheid tijdens gevechtsacties humanitaire hulpverlening coördineren met internationale organisaties en

NGO's, of kunnen dwangacties plaatsvinden tijdens een vredes­handhavende operatie, terwijl tegelijkertijd elders in het operatie­gebied wederopbouwactiviteiten worden uitgevoerd en men samen werkt en overlegt met civiele autoriteiten." ¹ De Amerikaanse mariniers hebben deze vorm van optreden wel eens '3 block war' genoemd om aan te geven dat men tegelijkertijd op verschillende locaties verschillende activiteiten onderneemt. Ons optreden in Uruzgan voldoet aan deze beschrijving. Het is dus niet het een óf het ander, maar een combinatie van wederopbouwen, diplomatie bedrijven en vechten. Deze missie één specifiek label geven is dus niet mogelijk. Ons optreden kan per locatie en tijds­vak een ander accent hebben, terwijl de overkoepelende doelstelling, de Afghaanse bevolking helpen bij de wederopbouw van haar land, dezelfde blijft.

Overigens heeft dit besef ook geleid tot de te volgen strategie. Bij alles wat we doen treden we op drie operatielijnen op: ontwikkeling (*Development*), bestuur (*Diplomacy*) en veiligheid (*Defence*), ofwel het '3 D'-concept. Dit alles is vooraf vastgelegd in het zoge­naamde Masterplan en vormt de leidraad voor het optreden. Dit Masterplan spreekt onder andere over een 23-tal effecten die we moeten nastreven om de gewenste eindsituatie te bereiken. Deze effecten zijn veelal onderling gerelateerd en steunen de ontwikke­lingen op de verschillende operatielijnen. Enkele voorbeelden hier­van zijn: de aanwezigheid van een effectief en efficiënt bestuur;

een functionerend politieapparaat; gegarandeerde eigen bewegingsvrijheid; het realiseren van steun van de bevolking voor de eigen regering; enzovoort. De gewenste effecten bepalen het handelen van de *Task Force*. Deze benadering wordt ook wel de 'Effect Based Approach' genoemd en is gebaseerd op een samenhangende benadering van het conflict op de langere termijn.

De 'inktvlek'-strategie

Er is voor gekozen om het bovengenoemd optreden toe te passen vanuit een centrale locatie en van daaruit de invloed uit te breiden naar buiten toe: de bekende 'inktvlek'-strategie. Als centrale locaties hiervoor werd gekozen voor de drukste bevolkingscentra, te weten de provinciehoofdstad Tarin Kowt en het district Deh Rawod. Vanuit een relatief veilig binnengebied, waar vooral de Afghaanse politie en veiligheidstroepen voor orde en rust zorgen, breidt de invloed van het legitieme gezag en ISAF zich uit naar gebieden aan de rand hiervan. Op deze wijze groeit het invloedsgebied als een inktvlek. Wij noemen dit in onze doctrine de excentrische methode, als tegenpool van de concentrische methode, waarbij van buitenaf naar binnen wordt gewerkt.² Deze strategie is sindsdien nooit veranderd, ondanks sommige publicaties in de media die anders deden vermoeden. De wijze van optreden binnen deze strategie wijzigt wel regelmatig plaatselijk en tijdelijk, als gevolg van bijvoorbeeld klimatologische en geografische omstandigheden, of gewoon om onvoorspelbaar te blijven. De wijze waarop we plaatselijk en tijdelijk optreden om onze doelstellingen te behalen noemen wij echter 'tactiek' en staat los van de te volgen strategie. Deze begrippen door elkaar halen leidt tot een oneigenlijke discussie, zoals het afgelopen jaar reeds is vastgesteld.

De omvang van de 'inktvlek' is ook reeds vele malen onderwerp van discussie geweest. We zouden te weinig voortgang boeken en de vlek zou niet snel genoeg groeien. De vraag is echter ten opzichte waarvan: de zogenaamde groei is onder andere afhankelijk van de mate waarin de plaatselijke veiligheidsinstanties in staat zijn om de orde en rust binnen de 'vlek' te handhaven. Indien er niet voldoende capaciteiten voorhanden zijn, stagneert het proces. Dit heeft zich het afgelopen jaar voorgedaan. De ontwikkeling van het politieapparaat bleef achter bij de wens. Desondanks bestrijkt de invloedsfeer van de TFU momenteel zo'n 60 à 70 procent van de bevolking. Ik noem dit doorgaans onze 'fysieke inktvlek'. Dat is het zichtbare gebied, waar wij fysiek zijn ontplooid met eenheden. Wat ik persoonlijk veel belangrijker vind is de onzichtbare 'mentale inktvlek'. Deze wordt gevormd door het besef bij de bevolking dat er blijkbaar een keuze is voor een betere toekomst. De TF heeft contacten met mensen uit gebieden waar geen ISAF of Afghaanse veiligheidstroepen aanwezig zijn. Deze gebieden worden nog vaak beheerst door de Taliban, en contact met ISAF kan soms verstrekende negatieve gevolgen hebben voor de mensen. Wij kunnen hun nog geen fysieke veiligheid bieden. Toch bestaan deze contacten en

proberen wij de mensen te helpen via bijvoorbeeld lokale hulporganisaties. De steun voor ISAF en de Afghaanse autoriteiten gaat dus verder dan alleen de locaties waar wij fysiek zijn ontplooid. Deze 'mentale inktvlek' is van groot belang, want dat geeft de mate van succes weer van onze aanpak. Onze invloedsfeer is dan ook groter dan ons gebied van aanwezigheid.

Afghanistan: getekend door oorlog

Afghanistan is één van de armste landen van de wereld. Het telt 34 provincies, waarbij Uruzgan wat betreft welvaart op plaats 32 staat. 30 procent van de kinderen sterft vóór hun vijfde levensjaar. Voor wat betreft leefomstandigheden en ontwikkeling bevinden we ons dus aan het einde van de keten. Wederopbouw heeft dan ook meer het karakter van 'opbouw': wij gaan veelal brengen wat er niet was. Historisch gezien heeft de bevolking van deze streek weinig tot niets gemerkt van enige vorm van effectief centraal gezag vanuit Kaboel. Haar steun daarvoor winnen is dus op zich al een hele uitdaging. Ze voelt zich veeleer verbonden met lokale leiders en stamverbanden. Steun voor een landelijk bestuurlijk apparaat zal dan ook veeleer 'bottom up' moeten worden gezocht.

De bevolking van Afghanistan heeft geleden onder 30 jaar strijd, waarbij bestaande machtsstructuren, infrastructuur en economische structuren zijn vernietigd. Na de Russische overheersing en de aansluitende machtsstrijd tussen de verschillende moedjahedien-

Veel belangrijker dan de 'fysieke inktvlek' vind ik de onzichtbare 'mentale inktvlek'

leiders, die het land ten gronde richtten, kwam de Taliban aan de macht. Hun aanvankelijke succes werd teniet gedaan door de extreme regelgeving die aan het volk werd opgelegd. Het verjagen van het Taliban-regime leidde op zijn beurt weer tot een vorm van guerrillaoor-

log, met name in het zuiden van Afghanistan. Deze strijd duurt tot op de dag van vandaag voort. Er is een hele generatie opgegroeid met oorlog en de bevolking is de strijd meer dan moe. Door al deze ervaringen is het zeer moeilijk om het vertrouwen te winnen van de bevolking. Zij wordt het liefst door iedereen met rust gelaten, en heeft bovendien een afkeer ontwikkeld van buitenlanders, niet-moslims ('ongelovigen') en militairen. Daarnaast is het leven in een onderontwikkelde en onherbergzame provincie als Uruzgan hard en primitief. De mensen die er leven zijn dagelijks bezig met overleven. Puur uit pragmatische overwegingen zullen zij de partij steunen die hun het overleven mogelijk maakt. Onder deze omstandigheden is het goed om te constateren dat de *Task Force Uruzgan* door

haar optreden er binnen een jaar in is geslaagd om het vertrouwen van een groot deel van deze bevolking te winnen.

Opdracht: ondersteuning van het Afghaanse gezag

Het is de opdracht van de *Task Force* om het legitieme gezag te ondersteunen op het gebied van bestuur, ontwikkeling en veiligheid, teneinde het op termijn in staat te stellen zelfstandig een betere toekomst voor het volk te kunnen waarborgen. We zijn er dus in eerste instantie niet om alle problemen op te lossen, maar veeleer om de plaatselijke autoriteiten te steunen in het oplossen van de problemen. "Every solution needs an Afghan face." Met deze gedachte onderstrepen we dat iedere oplossing moet worden gedragen door de Afghanen en dus moet passen binnen hun referentiekader. Dit leidt ertoe dat wij hen moeten stimuleren een oplossing te zoeken die bij hun situatie past, in plaats van zelf een oplossing aan te dragen die zij (op termijn) niet ondersteunen. "Het is beter dat zij het imperfect doen, dan dat wij het perfect proberen te doen. Ons ontbreekt daarvoor de tijd."³ Dit is een intensief proces dat veel geduld en doorzettingsvermogen vergt. Veelal zullen onze inspanningen zich dus achter de schermen manifesteren. Om de Afghaanse mensen behulpzaam te kunnen zijn bij het vinden van gepaste oplossingen, moeten we dus 'Afghaans' leren denken.

De geschiedenis heeft meermalen bewezen dat het opleggen van westerse blauwdrukken en waarden en normen in een compleet andere cultuur met een geheel eigen beleving van de wereld, niet zal leiden tot het gewenste effect. Ik heb al eens geconcludeerd dat ons eigen referentiekader soms onze grootste tegenstander is. Als voorbeeld noem ik een politieagent. Deze aanduiding levert mij het beeld op van een integere en geüniformeerde overheidsdienaar, die goed is opgeleid, zich aan stringente regelgeving houdt en het volk moet dienen, door onder andere regelgeving af te dwingen. Indien ik deze definitie loslaat op de agenten die ik in Uruzgan aantref, kom ik bedrogen uit. Op korte termijn dit beeld nastreven is dan ook kansloos. Wij moeten ons aanpassen en leren omgaan met de cultuur en mores van dat land en daarbij niet onze concepten proberen op te dringen aan mensen die daar geen beeld en gevoel bij hebben. Soms moet er dus voor oplossingen worden gekozen die niet zouden werken in West-Europa, maar zeer effectief zijn in Uruzgan, onder de daar geldende omstandigheden en binnen de lokale cultuur.

Uit pragmatische overwegingen steunen de Afghanen de partij die hun het overleven mogelijk maakt

Tegenstanders

Er zijn veel groeperingen die afwijzend staan tegenover een effectieve centrale regering die ondersteund wordt door het volk. Wij duiden deze aan met de term 'Opposing Militant Forces' (OMF), om aan te geven dat er meer subversieve elementen zijn dan alleen de Taliban. Hoewel de Taliban de grootste groep vormen, hebben we ook te maken met andere groeperingen, zoals Al-Qaeda, criminele organisaties, drugsbaronnen en lokale *power brokers*. In de geldende cultuur heeft men de neiging alle vormen van conflict met geweld op te lossen. Zelfs burenruzies worden vaak uitgevochten met behulp van steek- of vuurwapens. Het aanbod van gewonden binnen ons militair hospitaal getuigt hiervan. Het is dus vaak van belang om te onderkennen met wat voor groepering we te maken hebben alvorens adequaat te kunnen reageren. Bij de papaververdelging bijvoorbeeld waren de verdelgers ogenschijnlijk aangevalen door de Taliban. In werkelijkheid hadden we sterke aanwijzingen dat de lokale drugsbaronnen een en ander hadden geënceneerd.

In het afgelopen jaar hebben wij een redelijk beeld ontwikkeld ten aanzien van de redenen voor verschillende conflicten. Het blijkt dat deze veel verder gaan dan het gegeven 'voor of tegen de Taliban'. De belangrijkste redenen voor conflict ('layers of conflict') worden gevormd door:

- Geografie: mensen die bovenstrooms van een rivier wonen, kunnen ruzie hebben met mensen die benedenstrooms wonen over de verdeling van het water;
- Stamverband: van oudsher zijn er spanningen tussen de verschillende stammen in deze typisch tribale cultuur;
- Partijen: de landelijke partijen vinden hun aanhangers tot diep in de provincies;
- Verleden: het is bijvoorbeeld heel belangrijk om te weten welke kant iemand steunde in de oorlog met Rusland (communist – niet communist);
- Machtspersonen (*power brokers*): er zijn veel invloedrijke personen in deze cultuur op basis van bijv. aanzien binnen een bepaalde stam, een officiële overheidsaanstelling of op criminele basis;
- Al dan niet Taliban: hierbij moet altijd een onderscheid gemaakt worden tussen echte *hard core* Taliban en 'meelopers'. Veel, vooral jongere Afghanen sluiten zich al dan niet tijdelijk en plaatselijk aan bij de Taliban vanwege uiteenlopende redenen. Dit kan zijn vanwege werkloosheid, teleurstelling, geld, avontuur, boosheid, enz. Deze jeugd een beter perspectief geven voor de toekomst kan hen ook weer op andere gedachten brengen.

Om een conflict te kunnen oplossen is het dus van groot belang om te achterhalen waar de oorsprong ligt. Anders loopt men het risico het verkeerde medicijn voor de verkeerde ziekte toe te dienen. Al deze afwegingen maken het optreden in Uruzgan weliswaar interes-

sant, maar ook zeer complex. Om succesvol te zijn zullen we ons dus moeten verdiepen in de cultuur en de plaatselijke verhoudingen. De TFU is daarmee op de goede weg.

Hearts and minds

Het militair optreden in Zuid-Afghanistan laat zich typeren als een *counter insurgency*-operatie, ofwel een optreden tegen irregulier optredende strijdgroepen. Als gevolg van de aard en het karakter van de tegenstander, gekoppeld aan de aantallen en het gebrek aan financiële middelen en technische *know how*, treden zij anders op dan een conventionele strijdmacht. Typisch hierbij is de afhankelijkheid van de bevolking. Mao beschreef de guerrillastrijders al als 'vissen in het water', waarbij de strijders de vissen vertegenwoordigen en het water het volk, waartussen en waarvan zij leven. Indien de steun van de bevolking wegvalt, valt de 'vis' droog en overleeft hij het niet. Vrij vertaald betekent dit dat wanneer de bevolking haar steun ontzegt aan een van de partijen, deze partij dan gedoemd is te falen. De geschiedenis leert ons dat dit geldt voor alle strijdende groeperingen binnen een intrastatelijk conflict. Het volk neemt hierdoor een sleutelpositie in: zijn keuze beïnvloedt de uiteindelijke koers van een land. Als zodanig is de steun van de bevolking op de lange termijn cruciaal voor alle partijen in hun streven naar de macht. De *hearts and minds* van het volk staan dus centraal en zullen op termijn de doorslag geven. Hiertoe dient men

het vertrouwen te winnen van de mensen, en hun iets te bieden waarvan zij profiteren, zoals veiligheid, (keuze-)vrijheid, (eerste) levensbehoeften en meer welvaart. Randvoorwaarde hierbij is natuurlijk dat er iets te kiezen valt en dat de bevolking de mogelijkheid en vrijheid heeft een keuze te maken. In militaire termen vormt de bevolking hierdoor het 'aangrijpingspunt' ('*centre of gravity*') dat moet leiden naar de strategische doelstelling. De *Task Force* richt zich dus niet primair op de tegenstanders, maar op het volk. Mijn uitspraak dat we niet in Uruzgan zijn om op Taliban te jagen, maar om ze irrelevant te maken, is daarvan afgeleid.

De bevolking is geen homogene groep en zal om uiteenlopende redenen een diversiteit aan subgroeperingen omvatten. Deze groeperingen zijn langs vele lijnen onder te verdelen, zoals etniciteit, religie, welvaart, enz. Een belangrijke onderverdeling in ons kader is de verdeling naar de mate van steun voor de eigen autoriteiten: 'voor', 'tegen' en 'ik weet nog niet'. Die laatste categorie duiden wij aan als 'middle swing group'. Dit is dat deel van de bevolking dat om allerlei redenen nog geen keuze heeft gemaakt, hetzij onder dwang, hetzij uit vrije wil. In Uruzgan wordt dit deel op 50 procent geschat. Het is van belang deze groep de voordelen te laten zien van een keuze voor haar eigen regering en voor steun van de internationale gemeenschap. Daarnaast moet zij zich veilig genoeg voelen om die keuze ook met een gerust hart te maken. Immers: iets kiezen waarbij de andere partij vervolgens de vrijheid heeft je te

straffen, is geen verstandige keuze. Deze gedachte vormt de grondslag van het 3 D-concept. Door een effectief en efficiënt bestuur (*Diplomacy*) en het vooruitzicht van ontwikkeling van de welvaart (*Development*) kan het volk een alternatief geboden worden voor het Taliban-regime. Het moet deze keuze kunnen maken zonder daarvoor gestraft te worden (*Defence*). Alle activiteiten in de provincie worden dan ook vanuit alle drie de operatielijnen parallel en integraal ingezet. Hierbij kan het accent plaatselijk en tijdelijk op een van de drie liggen. Uiteindelijk zijn alle activiteiten complementair: geen ontwikkeling zonder veiligheid, en geen veiligheid zonder ontwikkeling. We zullen dus moeten 'bouwen waar mogelijk' en 'vechten waar noodzakelijk'. Het stimuleren van een goed en integer bestuurlijk apparaat is hierbij overkoepelend en heeft een continu karakter.

Chora is hiervan een mooi voorbeeld. In de aanloop naar de gevechten om Chora is er veel energie gestoken in het opstarten van ontwikkelingsprojecten en het stimuleren van de lokale en provinciale autoriteiten om de juiste dingen te doen, waaronder het voorzien in voldoende veiligheidstroepen. Toen dit niet afdoende bleek te zijn, is er strijd geleverd voor het behoud van de regio. Overigens heeft de plaatselijke bevolking hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Aansluitend is weer maximaal geïnvesteerd in het voortzetten van de ontwikkelingsprojecten en in steun aan het bestuur. Dit heeft onder andere geleid tot het aanstellen van een meer competente districtschef, die het vertrouwen van een groter deel van de bevolking heeft dan zijn voorganger. Belangrijk hierbij was dat de bevolking zich gesteund voelde door de ISAF-troepen toen het erop aankwam. In een land als Afghanistan wint men de *hearts and minds* niet alleen met ontwikkelingsprojecten, maar zeker ook door samen met hen te strijden tegen hun vijand. In deze cultuur maakt men hierbij vrienden voor het leven.

Veiligheid als randvoorwaarde

Veiligheid is cruciaal voor de bevolking om een keuze te kunnen maken. Deze veiligheid moet bij voorkeur verzorgd kunnen worden door de partij waarvoor zij kiezen. De eigen regering en de eigen veiligheidsinstanties dienen deze taak daarom op zich te nemen: denk hierbij vooral aan de politie en het leger. Afhankelijkheid van de aanwezige internationale veiligheidstroepen (ISAF) is dus slechts een tijdelijke oplossing. Alle partijen beseffen dat dit op zijn beurt weer leidt tot terughoudendheid van de bevolking en geduld bij de strijdgroepen. Het is dus zaak om zo spoedig mogelijk de eigen veiligheidsinstanties voldoende te ontwikkelen om hen in staat te stellen in de basisbehoefte van het volk te voorzien. Het zwaartepunt van het optreden van de *Task Force* ligt dan ook in de steun aan de ontwikkeling van de eigen veiligheidsinstanties: politie, leger en geheime dienst. Zij vormen op termijn de belangrijkste pijlers voor NAVO's exit-strategie. Het opleiden, trai-

nen en begeleiden van de veiligheidsdiensten behoort dan ook tot de kernactiviteiten van de missie. 'Operational Monitor and Liaison Teams' (OMLT's) voor het leger en de 'Police Monitoring Teams' (PMT's) voor de politie vervullen hierbij een cruciale rol. Naarmate de Afghaanse autoriteiten er beter in slagen hun eigen veiligheidsinstanties effectief in te zetten, zal de bemoeienis van de internationale gemeenschap op dit vlak kunnen afnemen, en daarmee de militaire interventie. Het zal echter nog enige jaren in beslag nemen voordat het zover is. Terwijl de ontwikkelingen binnen het leger hoopvol stemmen, blijft de ontwikkeling van een integer en efficiënt politieapparaat achter op de verwachtingen. Een aantal belangrijke redenen hiervoor zijn onvoldoende salariëring, waardoor politiepersoneel 'nevenactiviteiten' moet ondernemen om in het levensonderhoud van hun gezinnen te kunnen voorzien, beïnvloeding door lokale machtspersonen, die veelal hun eigenbelang proberen veilig te stellen, en een gebrek aan historische verankering. Bovendien is de provinciale leiding en aansturing in Uruzgan momenteel te zwak om het politiewezen effectief te organiseren en structureren. Ook hier zal door de centrale regering in Kaboel, gestimuleerd door de internationale gemeenschap, een keuze gemaakt moeten worden.

Synchronisatie van de inspanningen

Het is dan ook van groot belang dat op alle operatielijnen en op alle niveaus simultaan en eenduidig wordt opgetreden ('unity of effort') om het gewenste effect te bereiken. De ontwikkeling van de veiligheidsinstanties ondersteunt de veiligheidsoperaties van ISAF en zal op alle diplomatieke niveaus moeten worden gestimuleerd. Dit toont ook duidelijk de gemeenschappelijke belangen aan van de Ministeries van Defensie (MinDef), Buitenlandse Zaken (BZ) en Ontwikkelingssamenwerking (OS). Daar waar de *Task Force* zich concentreert op het provinciale niveau, zal de ambassade zich gelijktijdig richten op het centrale gezag in Kaboel. Deze gesynchroniseerde inspanningen leiden tot een 'synergetisch effect' met de grootste kans op succes. De missie heeft tot nu toe aangetoond dat deze samenwerking niet alleen essentieel is, maar ook prima kan verlopen. De aanwezigheid van personeel van BZ en OS binnen de *Task Force* speelt hierbij een cruciale rol. Nog nooit is de integratie van personeel van de verschillende departementen zo intensief geweest. De commandant van de TF beschikt over een politiek adviseur (POLAD) die betrokken is bij alle besluitvormingsprocessen en waarmee alle facetten van de missie continu worden gedeeld. Hierdoor hebben MinDef en BZ constant eenzelfde informatiepositie, en kunnen activiteiten op alle gebieden gesynchroniseerd worden aangestuurd. Binnen het Provinciaal Reconstructie Team (PRT) treden verder een 'civil representative' (CIVREP) als centrale coördinator van BZ op, naast een adviseur op het gebied van Ontwikkelingssamenwerking (OSAD), een 'tribale adviseur' (OSTAD) en enkele assistenten. Gezien de aard van de werkzaamheden op het gebied van ontwikkelingsprojecten en bestuurlijke

ondersteuning kan en moet deze vertegenwoordiging groeien in de tijd, wanneer zich meer kansen voordoen op deze gebieden.

Nation building

Wat ISAF onder de huidige omstandigheden doet kan worden aangeduid als *nation building*, waarbij alle structuren van het land om aandacht vragen. Vanzelfsprekend is dit geen typisch militaire taak. Daar waar onze kernactiviteiten bij *Defence* liggen, is dat veel minder het geval bij *Diplomacy* en *Development*. Toch ligt het gros van alle taken nu in handen van onze soldaten. En hoewel we daarin fantastisch presteren, blijven we goedwillende amateurs op deze twee deelgebieden. Naarmate de missie vordert, bestaat er een groeiende behoefte aan specialisten op het gebied van bestuursvorming en -begeleiding, en vooral ook op het gebied van projectontwikkeling. Processen die hierbij aan de orde komen, zoals ontwerpgoedkeuring, aanbesteding, contractonderhandelingen, projectbegeleiding en voortgangscontrole, zijn geen kerncompetenties van kapiteins en sergeant-majors uit willekeurige geledingen van onze organisatie. De groeiende behoefte aan en complexiteit van deze projecten eisen meer kennis en ervaring, en moeten dan ook opgepakt worden door deskundigen op dit gebied. Hierbij valt te denken aan permanente deskundigheid uit Nederland, of nog beter: van organisaties die expertise hebben op dit gebied, zoals Internationale Organisaties en (Non-)Gouvernementele Orga-

nisaties. Een toenemende veiligheid moet dat mogelijk maken. Een vergelijkbare redenatie geldt voor bestuursondersteuning. Er ligt dus nog veel ruimte voor meer inbreng van civiele expertise, willen wij voortgang boeken en op langere termijn succesvol kunnen zijn.

Conclusie en vooruitblik

Als ik terugkijk op de afgelopen zes maanden van de missie, of misschien nog beter het afgelopen jaar, durf ik te stellen dat de missie op koers ligt. De achterliggende gedachte hierbij is dat het inderdaad een zeer complexe opbouwmissie is met een lange looptijd, waarin alle activiteiten die vallen onder crisisbeheersingsoperaties in de praktijk moeten worden gebracht. Als men bedenkt dat de TFU een jaar geleden binnenkwam in Uruzgan en geen 'situational awareness' had, het gebied niet kende, geen lokale mensen kende, geen contacten had, geen beeld had van de *modus operandi* van de 'Opposing Militant Forces' en logistiek nog niet op orde was, dan is er veel bereikt. Op alle drie de operatielijnen is voortgang geboekt. We hebben zeer frequent contact met alle bestuurslagen in de provincie en stimuleren constant de bestuurlijke instanties om de juiste activiteiten te ondernemen. We proberen de besluitvorming zodanig te beïnvloeden dat de juiste mensen op de juiste plaatsen komen en de juiste dingen doen. Gezien de geschiedenis van het land zal dit een constante inspanning blijven vergen. Op ontwikkelingsgebied zijn er al zo'n 400 projecten gereed of in

behandeling. Dat varieert van de relatief kleine 'Quick Impact Projects' om een opening te creëren naar de bevolking, tot meer structurele projecten die echt de zorg of de economie stimuleren. Denk hierbij aan ziekenhuizen, scholen, bruggen, overheidsgebouwen, irrigatiewerken en wegen. Ook hier nemen grote projecten nu eenmaal meer voorbereidingstijd in beslag.

Op het gebied van veiligheid heeft vooral onze inzet en aanwezigheid in veel gebieden een situatie gecreëerd waarin de bevolking zich gesteund voelt en bereid is te kiezen voor de eigen regering en ISAF, en daarmee voor een betere toekomst. Afgelopen jaar hebben de OMF, ondanks vele pogingen, nog niets bereikt om tevreden op terug te kunnen kijken.

Het is altijd duidelijk geweest dat het geen 'quick fix' zou worden en we een lange adem nodig zouden hebben. We bouwen dan ook aan een solide fundament. Het adagium 'opbouwen waar mogelijk en vechten waar noodzakelijk' doet nog steeds opgeld. De goede inlichtingenpositie die we hebben op het gebied van de OMF en van het 'social tissue' van de bevolking levert in combinatie met de integrale benadering op de drie operatielijnen een unieke formule op die tot succes kan leiden in deze typische *counter insurgency*-operatie.

Het motto van TFU-2 was: "It's all about the Afghan people." In mijn ogen bepaalt niet de fysieke ontplooiing van TFU-eenheden de zogenaamde inktvlek, maar het besef bij de mensen dat er kansen zijn op een betere toekomst, en daarmee hun keuze voor ISAF en hun eigen regering. Deze ontwikkeling zal de OMF uiteindelijk irrelevant maken, ook in gebieden waar wij (nog) niet aanwezig zijn. We zullen echter nooit de ogen moeten sluiten voor de realiteit. De provincie Uruzgan maakt deel uit van een groter geheel. Ontwikkelingen in de rest van het land en de regio zullen een grote invloed hebben op de provincie. Alleen geduld, volharding en voldoende capaciteiten op alle drie de operatielijnen kunnen een positieve voortgang waarborgen.

Kolonel J.F.A.M. van Griensven was van 24 januari tot 1 augustus 2007 uitgezonden als commandant van 1 (NLD/AUS) *Task Force Uruzgan*, die deel uitmaakt van de ISAF-missie van de NAVO in Afghanistan. In Nederland is hij plaatsvervangend commandant van 13 Gemechaniseerde Brigade in Oirschot.

NOTEN

1. *Nederlandse Defensie Doctrine*, pp. 78-79.
2. *Landmacht Doctrine Publicatie II*, deel C, 'Gevechtsoperaties tegen een irregulier optredende tegenstander', pp. 597-599.
3. Vrij naar T.A. Lawrence 'of Arabia'.